

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZNYM I STVARNOPRAVNIM ODNOSIMA U ZRAČNOM PROMETU

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu sadržana je u članku 2. stavak 4. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu („Narodne novine“ broj 132/98 i 63/08) sadrži odredbe o obveznim odnosima koji u zračnom prometu nastaju iz ugovora o prijevozu putnika i prtljage, o prijevozu stvari, o obavljanju drugih komercijalnih djelatnosti, o zakupu zrakoplova, u slučaju štete koju zrakoplov u letu nanese osobama i stvarima na zemlji, o osiguranju i reosiguranju, zatim odredbe o stvarnopravnim odnosima u pogledu zrakoplova, odnosno vlasništvo i založno pravo na zrakoplovu, te odredbe o postupku ovrhe i osiguranja na zrakoplovu i teretu u zrakoplovu, te s tim u svezi nadležnost sudova za ovrhu i osiguranje.

Neke odredbe važećeg Zakona potrebno je uskladiti s odgovarajućim EU propisima. Ti dijelovi odnose se na prava putnika u zračnom prometu i odgovornost prijevoznika. Preuzimanje europske regulative jedan je od uvjeta pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Prvenstveno ta obveza proizlazi iz Nacionalnog programa za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji – 2009. godina.

Nadalje, u svibnju 2008. ratificiran je Sporazum o Zajedničkom europskom zračnom prostoru (ECAA Sporazum). Cilj Sporazuma je potpuna harmonizacija hrvatskog nacionalnog zakonodavstva u području zračnog prometa sa zakonodavstvom Europske Unije. Ovim Sporazumom Republika Hrvatska se obvezala implementirati u svoje zakonodavstvo uredbe i direktive koje su obuhvaćene tim Sporazumom, sukladno fazama definiranim u Sporazumu.

Uz to valja spomenuti da je za Republiku Hrvatsku dana 23. ožujka 2008. godine, stupila na snagu Konvencija o ujednačavanju određenih pravila za međunarodni zračni prijevoz (Montrealska konvencija) („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj 1/08). Montrealska konvencija je donesena zbog potrebe osuvremenjivanja postojeće Konvencije o ujednačavanju određenih pravila o međunarodnom zračnom prijevozu (Varšavska konvencija), budući da su granice odgovornosti kako ih postavlja Varšavska konvencija preniske prema današnjim gospodarskim i socijalnim standardima. Montrealska konvencija se odnosi na komercijalni međunarodni zračni prijevoz, koji uključuje letove između dviju država stranaka Montrealske konvencije, kao i letove kojima je mjesto polaska i mjesto odredišta ista država članica Montrealske konvencije sa dogovorenim mjestom zaustavljanja u drugoj državi bez obzira da li je ta država stranka Montrealske konvencije. U odnosima s državama u kojima Montrealska konvencija nije na snazi i dalje će se primjenjivati Varšavska konvencija. Najvažnije promjene koje uvodi Montrealska konvencija u sustav odgovornosti u zračnom prijevozu, a s kojima je potrebno uskladiti i važeći Zakon, su načelo neograničene odgovornosti zračnog prijevoznika, dvostupanjski sustav odgovornosti, vrlo ograničena mogućnost oslobođenja od odgovornosti te modernizacija prijevozničke dokumentacije (elektroničke karte i zračni tovarni list).

Usklađivanje sa Uredbom (EZ) 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju zajedničkih pravila u vezi s nadoknadom i pomoći putnicima u slučaju uskraćivanja ukrcaja i otkazivanja ili kašnjenja letova učinjeno je terminološkom izmjenom članaka koji uređuju prava putnika u slučajevima uskraćivanja ukrcaja i otkazivanja ili kašnjenja letova. Usklađivanje sa ovom Uredbom potrebno je zbog standarda zaštite propisanih tom Uredbom, kako bi ojačala prava putnika i osigurala djelovanje zračnih prijevoznika sukladno ujednačenim uvjetima na liberaliziranom tržištu. Propisana zaštita prava putnika odnosi se na putnike, bez obzira na njihovu nacionalnost, koji putuju s aerodroma lociranog u državi potpisnici ECAA Sporazuma (tu je možda najvažnije spomenuti da u te države spadaju između ostalih sve države članice EU, ali i Republika Hrvatska), treba proširiti i na putnike koji napuštaju aerodrom lociran u trećoj državi i idu na aerodrom smješten u državi potpisnici ECAA Sporazuma, ukoliko letom upravlja prijevoznik neke od država potpisnica ECAA Sporazuma.

Usklađivanje sa Uredbom Vijeća 2027/97/EZ od 9. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreće, koja je izmijenjena Uredbom 889/2002/EZ Europskog parlamenta i Vijeća učinjeno je izmjenom postojećih članaka koji uređuju pitanja odgovornosti prijevoznika prema putnicima i njihovoj prtljazi, dodatne troškove prijevoza i osiguranja prtljage, predumak naknade štete, obavijest putnicima o odgovornosti prijevoznika i pravila o odgovornosti prijevoznika prema putnicima i njihovoj prtljazi. Usklađivanje sa ovom Uredbom vezano je i za usklađivanje Zakona sa Montrealskom konvencijom zato što Uredba 889/2002/EZ uvodi odgovarajuće odredbe Montrealske konvencije u pogledu obveza i odgovornosti prijevoznika i visine odštete u domaćem i međunarodnom zračnom prijevozu putnika i njihove prtljage.

Budući da je u EU ukinuta razlika između domaćeg (unutar teritorija EU) i međunarodnog prometa (EU s trećim državama) što se tiče prava putnika i odgovornosti zračnog prijevoznika, te s obzirom na to da Montrealska konvencija regulira samo međunarodni prijevoz, potrebno je u Zakon o obveznim i stvarnopravnim odnosima implementirati EU uredbe koje u sebi sadrže rješenja iz Montrealske konvencije, kako bi se ujednačio sustav odgovornosti prijevoznika i u međunarodnom i u domaćem zračnom prijevozu Republike Hrvatske, što će imati za posljedicu ne samo ujednačeni sustav odgovornosti prijevoznika u međunarodnom i domaćem zračnom prijevozu, nego i učvršćivanje mjera zaštite putnika.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Provođenje odredaba ovoga Zakona ne zahtijeva osiguranje posebnih sredstava u državnome proračunu.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOME POSTUPKU

S obzirom na okolnost da je Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu, sastavni dio Nacionalnog programa za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj Uniji – 2009., predlaže se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu po hitnome postupku, temeljem odredbe članka 161. stavak 1. Poslovnika hrvatskog sabora.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZNYM I STVARNOPRAVNIM ODNOSIMA U ZRAČNOM PROMETU

Članak 1.

U Zakonu o obveznyim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu („Narodne novine“, broj 132/98 i 63/08) u članku 3. točka 23. mijenja se i glasi: „prtljaga, osim ako nije drugačije određeno, podrazumijeva registriranu i neregistriranu prtljagu u smislu članka 17. stavka 4. Montrealske konvencije,”.

Članak 2.

Naslov iznad članka 6. mijenja se i glasi: „*Minimalna prava putnika*“.

Članak 6. stavak 1. mijenja se i glasi: „(1) Ovaj Zakon određuje pod uvjetima specificiranim u ovome pododjeljku, koja minimalna prava putnici ostvaruju u svezi događaja izravno povezanih sa putnikom, koji događaji za sobom povlače naknadu i/ili pomoć, u sljedećim slučajevima:

- (a) kada je putnicima uskraćen ukrcaj protiv njihove volje;
- (b) kada je putnicima let otkazan;
- (c) kada putnicima let kasni.“

Iza stavka 9. dodaje se stavak 10. koji glasi: „(10) Sankcije za kršenje minimalnih prava putnika moraju biti efektivne, proporcionalne i preventivne, te se putnici čija su minimalna prava prekršena, imaju pravo pozivati na ovu odredbu pred nadležnim tijelom za provedbu propisa o zaštiti potrošača i drugim nadležnim tijelima prilikom postupka ostvarenja svojih prava koja proizlaze iz ovoga pododjeljka.“

Članak 3.

U članku 9.j dodaje se stavak 4. koji glasi: „ (4) Ministarstvo je dužno svake godine podnijeti Europskoj komisiji izvješće propisano člankom 17. Uredbe (EZ-a) br. 261/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća.“

Članak 4.

Članak 15. i naslov iznad njega mijenjaju se i glase:

„Primjena odgovarajućih odredaba Montrealske konvencije
Članak 15.

(1) Ovaj Zakon implementira relevantne odredbe Montrealske konvencije u pogledu zračnog prijevoza putnika i njihove prtljage te se utvrđuju određene dodatne odredbe. Područje primjene tih odredaba proteže se na zračni prijevoz unutar Republike Hrvatske.

(2) Pojmovi koji nisu definirani u članku 3. ovoga Zakona odgovaraju pojmovima koji se koriste u Montrealskoj konvenciji.

(3) Odgovornost hrvatskoga zračnoga prijevoznika u pogledu putnika i njihove prtljage uređuju sve odredbe Montrealske konvencije koje se odnose na takvu odgovornost.”

Članak 5.

Članak 16. i naslov iznad njega mijenjaju se i glase:

“Obveza osiguranja zračnoga prijevoznika do primjerene visine
Članak 16.

Obveza osiguranja utvrđena člankom 4.h Dodatka I Pravilnika o operativnoj licenci i zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza, u onoj mjeri u kojoj se ona odnosi na odgovornost za putnike, podrazumijeva obvezu zračnoga prijevoznika da se osigura do primjerene visine koja svim osobama s pravom na naknadu štete osigurava isplatu cjelokupnog iznosa naknade štete na koji imaju pravo u skladu s ovim Zakonom.“

Članak 6.

Članak 17. i naslov iznad njega mijenjaju se i glase:

„Dodatni iznos za dostavu prtljage do odredišta
Članak 17.

(1) Dodatni iznos koji, u skladu s člankom 22. stavkom 2. Montrealske konvencije, mogu zahtijevati zračni prijevoznici, ako putnik u posebnoj izjavi izrazi želju za dostavom svoje prtljage do odredišta, temelji se na tarifi koja ovisi o dodatnim troškovima prijevoza i osiguranja dotične prtljage, koji se plaćaju povrh troškova prtljage, čiji se iznos procjenjuje najviše do granice odgovornosti.

(2) Tarifa je dostupna putnicima na zahtjev.“

Članak 7.

Članak 17.a i naslov iznad njega brišu se.

Članak 8.

Članak 18. i naslov iznad njega mijenjaju se i glase:

„Predujam naknade štete
Članak 18.

(1) Zračni prijevoznik mora bez odgađanja, a u svakom slučaju najkasnije petnaest dana od dana utvrđivanja identiteta fizičke osobe s pravom na naknadu štete, isplatiti predujam razmjern materijalnoj šteti koju je ta osoba pretrpjela i koji joj omogućuje da zadovolji neposredne materijalne potrebe.

(2) Ne dovodeći u pitanje stavak 1. ovoga članka, predujam u slučaju smrti ne smije biti manji od 16 000 posebnih prava vučenja po putniku.

(3) Predujam ne predstavlja priznanje odgovornosti te se može kompenzirati kasnijim iznosima isplaćenima na temelju odgovornosti zračnoga prijevoznika iz stavka 1. ovoga članka, no on je nepovratan osim u slučajevima propisanim u članku 20. Montrealske konvencije ili u slučaju kada je predujam bio isplaćen osobi koja nije imala pravo na naknadu štete.“

Članak 9.

Članak 19. i naslov iznad njega mijenjaju se i glase:

*„Dostupnost sažetaka o odgovornosti zračnoga prijevoznika
Članak 19.*

(1) Svi zračni prijevoznici moraju prilikom prodaje prijevoza osigurati da su sažeci glavnih odredaba koje uređuju odgovornost prema putnicima i njihovoj prtljazi, uključujući rokove za podnošenje tužbe za naknadu štete i mogućnost davanja posebne izjave o prtljazi, dostupni putnicima na svim prodajnim mjestima, uključujući telefonsku prodaju ili internetsku prodaju.

(2) Kako bi udovoljili ovome zahtjevu za pružanjem informacija, zračni prijevoznici će koristiti obavijest iz članka 22. ovoga Zakona.

(3) Takav sažetak ili obavijest ne može poslužiti kao osnova za zahtjev za naknadu štete niti se može koristiti za tumačenje odredaba ovoga Zakona ili Montrealske konvencije.“

Članak 10.

Članak 20. i naslov iznad njega mijenjaju se i glase:

*„Obavijest putnicima o odgovornosti zračnoga prijevoznika
Članak 20.*

Pored zahtjeva za pružanje informacija iz članka 19. ovoga Zakona, svi zračni prijevoznici moraju u pogledu prijevoza koji se obavlja ili prodaje, svakome putniku izdati pisanu obavijest o:

- granici odgovornosti zračnoga prijevoznika koja vrijedi za dotični let, u slučaju smrti ili ozljede, ukoliko takva granica postoji;
- granici odgovornosti zračnoga prijevoznika koja vrijedi za dotični let, u slučaju uništenja, gubitka ili oštećenja prtljage, kao i upozorenje na to da putnik mora prilikom registracije prtljage upozoriti zračnoga prijevoznika na svu prtljagu čija vrijednost premašuje taj iznos, ili mora prtljagu u cijelosti osigurati;
- granici odgovornosti zračnoga prijevoznika koja vrijedi za dotični let u slučaju štete uslijed kašnjenja.“

Članak 11.

Članak 21. i naslov iznad njega mijenjaju se i glase:

*„Granice odgovornosti zračnoga prijevoznika
Članak 21.*

(1) Kada prijevoz u cijelosti obavljaju zračni prijevoznici neke od država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona, granice koje su navedene u skladu sa zahtjevima za pružanje informacija iz članaka 19. i 20. ovoga Zakona jesu granice utvrđene ovim Zakonom, osim u slučaju kada zračni prijevoznik dobrovoljno odredi više granice.

(2) Na sav prijevoz koji obavljaju zračni prijevoznici koji nisu prijevoznici neke od država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona, primjenjuju se članci 19. i 20. samo u pogledu prijevoza u, iz ili unutar tih država.”

Članak 12.

Članak 22. i naslov iznad njega mijenjaju se i glase:

*„Sažetak pravila o odgovornosti zračnih prijevoznika prema putnicima i njihovoj prtljazi
Članak 22.*

Ova informativna obavijest sažetak je pravila o odgovornosti koju primjenjuju zračni prijevoznici kako je utvrđeno ovim Zakonom i Montrealskom konvencijom.

Naknada štete u slučaju smrti ili ozljede

Financijska ograničenja za odgovornost u slučaju ozljede ili smrti putnika nisu određena. Zračni prijevoznik ne može osporavati zahtjeve za naknadu štete u slučaju kada se radi o šteti do iznosa od 100 000 posebnih prava vučenja. U slučaju iznosa većih od navedenog, zračni prijevoznik može osporavati zahtjev dokazujući da nije postupao s nepažnjom ili da nije na neki drugi način kriv.

Predujmovi

U slučaju smrti ili ozljede putnika, zračni prijevoznik mora u roku od 15 dana od identifikacije osobe s pravom na naknadu štete isplatiti predujam koji je potreban za pokrivanje njezinih neposrednih ekonomskih potreba. U slučaju smrti putnika ovaj predujam ne smije biti niži od 16 000 posebnih prava vučenja.

Kašnjenja putnika

U slučaju kašnjenja putnika, zračni prijevoznik je odgovoran za štetu osim ako je poduzeo sve razumne mjere kako bi izbjegao štetu ili ako nije bilo moguće poduzeti takve mjere. Odgovornost za kašnjenje putnika ograničena je na 4 150 posebnih prava vučenja.

Kašnjenje prtljage

U slučaju kašnjenja prtljage, zračni prijevoznik je odgovoran za štetu osim ako je poduzeo sve razumne mjere kako bi izbjegao štetu ili ako nije bilo moguće poduzeti takve mjere. Odgovornost za kašnjenje prtljage ograničena je na 1 000 posebnih prava vučenja.

Uništenje, gubitak ili oštećenje prtljage

Zračni prijevoznik je odgovoran za uništenje, gubitak ili oštećenje prtljage do iznosa od 1 000 posebnih prava vučenja. U slučaju registrirane prtljage, zračni je prijevoznik odgovoran čak i ako nije kriv, osim ako je prtljaga bila neispravna. U slučaju neregistrirane prtljage, zračni prijevoznik je odgovoran jedino ako je kriv.

Više granice odgovornosti za prtljagu

Putnik ima pravo na višu granicu odgovornosti ako najkasnije u trenutku registracije za let da posebnu izjavu i plati dodatnu pristojbu.

Pritužbe na prtljagu

Ako je prtljaga oštećena, izgubljena ili uništena, ili ako kasni, putnik mora što je prije moguće zračnome prijevozniku poslati pisanu pritužbu. Ukoliko je oštećena registrirana prtljaga,

putnik mora podnijeti pisanu pritužbu u roku od sedam dana, a u slučaju kašnjenja prtljage u roku od dvadeset i jedan dan, te u oba slučaja rok počinje teći od dana kada je prtljaga putniku bila dostavljena.

Odgovornost ugovornih zračnih prijevoznika i stvarnih zračnih prijevoznika

Ukoliko zračni prijevoznik koji stvarno obavlja prijevoz istovremeno nije i ugovorni zračni prijevoznik, putnik ima pravo podnijeti pritužbu na jednoga od njih ili podnijeti zahtjev za naknadu štete protiv jednoga od njih. Ukoliko je na karti naznačeno ime ili kod zračnoga prijevoznika, taj je zračni prijevoznik ugovorni prijevoznik.

Rok za podnošenje tužbe

Tužba za naknadu štete podnosi se u roku od dvije godine od dana dolaska zrakoplova ili od dana kada je zrakoplov trebao sletjeti.

Podloga za informacije

Gore navedena pravila temelje se na Montrealskoj konvenciji od 28. svibnja 1999. koja se u Republici Hrvatskoj provodi na temelju Zakona o potvrđivanju Konvencije o ujednačavanju određenih pravila za međunarodni zračni prijevoz i na odredbama Zakona o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu.“

Članak 13.

Članak 22.a, članak 24. i članci od 26. do 31.b, i naslovi iznad njih brišu se.

Članak 14.

Članci od 61. do 69., naslovi iznad njih i naslov pododjeljka brišu se.

Članak 15.

Članci od 118. do 125. i naslovi iznad njih brišu se.

Članak 16.

U članku 176. dodaje se stavak 2. koji glasi:“(2) Ugovori iz stavka 1. ovoga članka ne smiju biti u suprotnosti s odredbama uredaba i Montrealske konvencije iz članka 184.d ovoga Zakona“

Članak 17.

Članci 177. i 178. i naslovi iznad njih brišu se.

Članak 18.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama.“

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Predloženom odredbom ostvareno je usklađivanje Zakona sa Montrealskom konvencijom kao i sa člankom 2. točke 1.d Uredbe Vijeća 2027/97/EZ od 9. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreće.

Članak 2.

Predloženim odredbama vrši se usklađivanje Zakona sa Uredbom (EZ) 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju zajedničkih pravila u vezi s nadoknadom i pomoći putnicima u slučaju uskraćivanja ukrcanja i otkazivanja ili dugih kašnjenja letova, odnosno člankom 1. stavkom 1. citirane Uredbe i člankom 16. stavkom 3. iste Uredbe.

Članak 3.

Predloženim odredbama Ministarstvo je dužno svake godine podnijeti Komisiji izvješće propisano člankom 17. Uredbe (EZ-a) br. 261/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća.

Članci od 4. do 12.

Predloženim odredbama obavlja se usklađivanje Zakona sa Uredbom Vijeća 2027/97/EZ od 9. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreće, koja je izmijenjena Uredbom 889/2002/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.

Članak 13. i 14.

Predloženim odredbama brišu se citirani članci zbog primjene Montrealske konvencije sukladno članku 15. stavak 3. ovoga Zakona.

Članak 15.

Predloženim odredbama je iz ovoga Zakona brisana većina normi u svezi osiguranja zrakoplova, budući da Zakon o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“, broj: 151/05, 36/09 i 75/09) u skladu sa Uredbom (EZ) br. 785/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o zahtjevima u vezi s osiguranjem zračnih prijevoznika i operatera, regulira obvezno osiguranje u zračnoj plovidbi s jedne strane, dok je s druge strane u odnosu na dragovoljno osiguranje ostala na snazi odredba članka 126. Zakona, temeljem koje se na ugovore o osiguranju u zračnome prometu na odgovarajući način primjenjuju odredbe o ugovorima o plovidbenome osiguranju iz Pomorskoga zakonika („Narodne novine“, 181/04, 76/07 i 146/08).

Članak 16.

Predloženom odredbom naglašava se obveza primjene odredaba koje se odnose na uredbe i Montrealsku konvenciju iz članka 184.d ovoga Zakona.

Članak 17.

Predloženim odredbama brišu se citirani članci budući da Montrealska konvencija sadrži odredbe o primjeni mjerodavnog prava.

Članak 18.

Ovim člankom predviđeno je stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA O OBVEZNYM I STVARNOPRAVNIM ODNOSIMA U ZRAČNOM PROMETU („NARODNE NOVINE“, BROJ 132/98 I 63/08) KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU:

Članak 1.

U Zakonu o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu (»Narodne novine«, br. 132/98.) članak 3. mijenja se i glasi:

»Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) dobrovoljac je osoba koja se sukladno uvjetima iz članka 6. stavka 3. ovoga Zakona pravodobno prijavila za ukrcaj i koja prihvati ponudu prijevoznika upućenu svim putnicima da odustanu od svoje rezervacije u zamjenu za pogodnosti,
- 2) domaći prijevoz je prijevoz zrakoplovom kod kojega se, prema ugovoru o prijevozu, mjesto polaska i mjesto odredišta nalaze na teritoriju Republike Hrvatske,
- 3) korisnik aerodroma je pravna osoba odgovorna za zračni prijevoz putnika s dotičnog aerodroma ili prema dotičnom aerodromu,
- 4) izvanredne okolnosti smatrat će se da postoje kada učinak odluke u pogledu upravljanja zračnim prometom vezane za određeni zrakoplov na određeni dan dovede do dužeg kašnjenja, kašnjenja zrakoplova preko noći ili otkazivanja jednog ili više letova tim zrakoplovom, iako su poduzete sve razumne mjere od strane prijevoznika da izbjegne kašnjenje ili otkazivanje leta,
- 5) međunarodni prijevoz je prijevoz zrakoplovom kod kojega se, prema ugovoru o prijevozu, mjesto polaska i mjesto odredišta nalaze na teritorijima dviju država ili na teritoriju samo jedne države ako je predviđeno međuslijetanje na teritorij druge države,
- 6) mjesto odredišta je destinacija na karti prezentiranoj na pultu za prijavu leta ili, u slučaju izravno vezanih letova, odredište zadnjeg leta; zamjenski vezani letovi koji su dostupni ne uračunavaju se ukoliko se poštivalo prvotno planirano vrijeme dolaska,
- 7) Montrealska konvencija je Konvencija o ujednačavanju određenih pravila u međunarodnom zračnom prijevozu potpisana u Montrealu 28. svibnja 1999. godine,
- 8) nositelj prava je osoba koja na temelju ugovora ima zahtjev prema prijevozniku,
- 9) naručitelj prijevoza je osoba koja s ugovornim prijevoznikom sklapa ugovor o prijevozu,
- 10) operator aerodroma je pravna osoba koja je vlasnik ili koja upravlja aerodromom,
- 11) organizator putovanja je pravna osoba koja redovito organizira paket-aranžmane i prodaje ih ili ih nudi na prodaju, bilo neposredno ili preko posrednika,
- 12) osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti je bilo koja osoba čija je pokretljivost pri korištenju prijevoza smanjena uslijed bilo koje tjelesne invalidnosti (osjetna ili lokomotorna, trajna ili privremena), mentalne invalidnosti ili oštećenja ili bilo kojeg drugog uzroka invalidnosti, ili starosti, te čije stanje zahtijeva primjerenu pažnju i prilagodbu usluga koje su na raspolaganju svim putnicima njezinim posebnim potrebama,
- 13) osoba s pravom na naknadu štete je putnik ili svaka osoba koja ima pravo zahtijevati naknadu štete u ime toga putnika u skladu s mjerodavnim pravom,
- 14) otkazivanje leta je otkazivanje leta koji je prethodno bio predviđen i na kojem je najmanje jedno mjesto bilo rezervirano,
- 15) paket-aranžman je unaprijed određena kombinacija usluga kojom se organizator putovanja obvezuje pribaviti putniku najmanje dvije usluge koje se sastoje od prijevoza, smještaja ili drugih turističkih usluga što čine cjelinu i koje se pružaju u vremenu dužem od 24 sata ili uključuju barem jedno noćenje, a putnik se obvezuje platiti mu za to jednu ukupnu (paušalnu) cijenu

- 16) parkiralište aerodroma je prostor za parkiranje vozila unutar granica aerodroma ili pod izravnim nadzorom operatora aerodroma, koji je neposredno namijenjen putnicima koji se koriste aerodromom,
- 17) posebno pravo vučenja jest obračunska jedinica kako ju je definirao Međunarodni monetarni fond,
- 18) pošiljatelj je osoba u čije se ime na temelju ugovora predaje stvar na prijevoz,
- 19) Povjerenstvo korisnika aerodroma je povjerenstvo predstavnika korisnika aerodroma ili organizacija koje ih predstavljaju,
- 20) prijevoznik je pravna osoba s važećom operativnom licencijom,
- 21) prijevoznik države potpisnice Sporazuma o Europskom zajedničkom zračnom prostoru je prijevoznik s važećom operativnom licencijom izdanom od strane države potpisnice Sporazuma o Europskom zajedničkom zračnom prostoru u skladu s odredbama Uredbe Vijeća (EEZ-a), br. 2407/92 od 23. srpnja 1992., o licenciranju zračnih prijevoznika,
- 22) primatelj je osoba koja je ovlaštena da u mjestu odredišta prima stvar predanu na prijevoz,
- 23) prtljaga je predana i ručna prtljaga,
- 24) putna karta je važeći dokument koja daje pravo na prijevoz ili neki ekvivalent tome koji nije u papirnatom obliku, a može uključivati i elektronički oblik, izdan ili ovjeren od strane prijevoznika ili njegovoga ovlaštenog agenta,
- 25) putnik je osoba koja na temelju ugovora ima pravo na prijevoz zrakoplovom,
- 26) rezervacija je činjenica da putnik ima putnu kartu ili drugi dokaz, koji pokazuje da je rezervacija prihvaćena i potvrđena od strane prijevoznika ili organizatora putovanja,
- 27) Sporazum o Europskom zajedničkom zračnom prostoru – ECAA Sporazum je mnogostrani Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunjske, Republike Srbije i Misije privremene Uprave Ujedinjenih naroda na Kosovu o uspostavi Europskoga zajedničkoga zračnog prostora,
- 28) stvarni prijevoznik je prijevoznik koji izvodi ili namjerava izvesti let ugovoren s putnikom ili u ime neke druge osobe, pravne ili fizičke, koja ima ugovor s tim putnikom,
- 29) ugovorni prijevoznik je prijevoznik koji je sklopio ugovor o prijevozu s putnikom, naručiteljem prijevoza ili pošiljateljem,
- 30) uskraćivanje ukrcaja je uskraćivanje ukrcaja na let putnicima usprkos njihovoj prijavi na ukrcaj sukladno uvjetima iz članka 6. stavka 3. ovoga Zakona, osim u slučajevima kada postoje opravdani razlozi da im se ukrcaj uskrati, bilo iz zdravstvenih razloga, razloga sigurnosti ili zaštite ili neodgovarajuće putne dokumentacije,
- 31) usluga komercijalnoga putničkoga zračnog prijevoza je usluga zračnog prijevoza putnika koju pruža zračni prijevoznik na linijskom i povremenom letu koji je ponuđen široj javnosti za novčanu naknadu, bilo kao samostalni let ili kao dio paket-aranžmana,
- 32) uzastopni prijevoznik je prijevoznik koji na temelju ugovora o prijevozu, koji sklopi prvi prijevoznik, obavlja dio tog prijevoza uz pristanak putnika, odnosno naručitelja prijevoza,
- 33) aerodrom je bilo koja površina posebno namijenjena slijetanju, polijetanju i kretanju zrakoplova, uključujući pomoćne objekte, postrojenja i opremu koje mogu uključivati te operacije radi potreba zračnog prometa i usluga zračnog prijevoza, uključujući uređaje potrebne radi pružanja potpore uslugama komercijalnoga zračnog prijevoza.«

Članak 4.

Iznad naslova članka 6. dodaje se naslov pododjeljka koji glasi: »2. Prava putnika u slučaju uskraćivanja ukrcaja, otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta«.

Naslov iznad članka 6. mijenja se i glasi: »Naknada i pomoć putnicima«.

Članak 6. mijenja se i glasi:

(1) Putnici u zračnom prometu imaju pravo na naknadu i pomoć u slučajevima:

- a) uskraćenog ukrcanja,
- b) otkazivanja leta,
- c) kašnjenja leta.

(2) Prava zajamčena putnicima u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se na:

- a) putnike koji putuju s aerodroma smještenog u nekoj od država potpisnica Sporazuma o Europskom zajedničkom zračnom prostoru,
- b) na putnike koji putuju s aerodroma smještenog u trećoj državi na aerodrom smješten u nekoj od država iz točke a) ovoga stavka, osim ako isti nisu primili pogodnosti ili kompenzaciju i nije im pružena pomoć u toj trećoj državi, ukoliko je prijevoznik koji pruža uslugu dotičnog leta prijevoznik neke od država iz točke a) ovoga stavka.

(3) Odredbe stavka 2. ovoga članka primjenjuju se ukoliko putnici ispunjavaju sljedeće uvjete:

a) imaju potvrđenu rezervaciju za određeni let i, osim u slučaju otkazivanja leta navedenog u članku 9. ovoga Zakona, prijave se za let:

- kako je navedeno u putnoj karti, od strane prijevoznika, organizatora putovanja ili ovlaštenog putnog agenta; ili, ukoliko vrijeme nije navedeno,
- ne kasnije od 45 minuta prije objavljenog vremena polaska, ili

b) budu premješteni od strane prijevoznika ili organizatora putovanja s leta za koji su imali rezervacije na drugi let, bez obzira na razlog.

(4) Pravo na naknadu i pomoć ne pripada putnicima koji putuju besplatno ili po umanjenoj tarifi koja nije dostupna javnosti izravno ili neizravno.

(5) Pravo na naknadu i pomoć pripada putnicima kojima je karta izdana kroz program nagrađivanja putnika ili preko drugih komercijalnih programa prijevoznika ili organizatora putovanja.

(6) Pravo na naknadu i pomoć pripada samo putnicima koji putuju zrakoplovom.

(7) Pravo na naknadu i pomoć dužan je omogućiti bilo koji prijevoznik koji obavlja prijevoz putnika, a kako je predviđeno stavkom 2. i 3. ovoga članka. U slučajevima kada prijevoznik koji nema ugovor s putnikom izvršava obveze propisane odredbama ovoga pododjeljka, smatrat će se kao da to radi u ime osobe koja ima ugovor s putnikom.

(8) Odredbe članaka kojima se uređuju pravo na naknadu i pomoć putnicima ne utječu na prava putnika propisana propisom koji uređuje ugovor o organiziranju putovanja.

(9) Odredbe članaka kojima se uređuju pravo na naknadu i pomoć putnicima se ne primjenjuju u slučajevima kada se paket-aranžman otkaže iz razloga različitih od otkazivanja leta.«

Članak 8.

Iza članka 9. dodaju se naslovi i članci 9.a do 9.j koji glase:

»Pravo na odštetu

Članak 9.a

(1) U slučajevima predviđenima odredbama ovoga pododjeljka, putnici ostvaruju, pozivanjem na ovaj članak, pravo na odštetu u iznosu od:

- a) 250 EUR u kunskoj protuvrijednosti za sve letove dužine 1 500 km ili kraće,

b) 400 EUR u kunskoj protuvrijednosti za sve letove unutar teritorija država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona, duže od 1 500 km i za sve druge letove između 1 500 km i 3 500 km,

c) 600 EUR u kunskoj protuvrijednosti za sve letove koji ne spadaju pod točke a) i b) ovoga članka.

(2) U određivanju udaljenosti iz stavka 1. ovoga članka, kao baza se uzima mjesto odredišta na koje će, zbog uskraćivanja ukrcaja ili otkazivanja leta, putnici stići s određenim vremenskim zakašnjenjem u odnosu na vrijeme dolaska predviđenim redom letenja.

(3) Kada je putnicima ponuđeno preusmjeravanje do njihovog mjesta odredišta zamjenskim letom, sukladno članku 9.b ovoga Zakona, i kad na taj način ostvareno vrijeme dolaska ne premašuje prvotno rezervirano vrijeme dolaska leta:

a) za 2 sata, glede letova dugih 1 500 km ili kraće, ili

b) za 3 sata, glede svih letova unutar teritorija država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona, dužih od 1 500 km i glede svih ostalih letova između 1 500 km i 3 500 km, ili

c) za 4 sata, glede svih letova koji ne spadaju pod točke a) i b) ovoga stavka, prijevoznik može smanjiti visinu odštete predviđenu stavkom 1. ovoga članka za 50%.

(4) Odšteta iz stavka 1. ovoga članka platit će se u gotovini, bankovnom doznakom na račun, čekovima ili, uz pisanu suglasnost putnika, u putnim vaučerima i/ili drugim uslugama.

(5) Udaljenosti iz stavka 1. i 3. ovoga članka određuju se pomoću metode za određivanje rute preko velikog kruga ortodrome.

(6) Preračunavanje eura u kune obavlja se po tečaju važećem na dan isplate naknade štete od strane prijevoznika, a ako je u svezi sa naknadom štete došlo do sudskog spora na dan donošenja pravomoćne presude.

Pravo na vraćanje prevoznine ili preusmjeravanje

Članak 9.b

(1) Pozivanjem na ovaj članak putnicima se nudi izbor između:

a) nadoknade u roku od 7 dana, u skladu s člankom 9.a stavkom 4. ovoga Zakona, cjelokupnog iznosa vrijednosti karte po cijeni po kojoj je kupljena, za dio ili dijelove putovanja koji nisu realizirani i za dio ili dijelove putovanja koji su već ostvareni, ako let više ne služi svrsi prvotnog plana putovanja putnika, zajedno sa, kada je to relevantno, povratnim letom u prvu točku polazišta, kada je to najranije moguće,

b) preusmjeravanja, po sukladnim uvjetima prijevoza do njihovog mjesta odredišta prvom mogućom prilikom, ili

c) preusmjeravanja po sukladnim uvjetima prijevoza, do njihovog mjesta odredišta kasnijeg dana kako je putniku prihvatljivo, ovisno o dostupnosti slobodnih mjesta.

(2) Na putnike čiji letovi čine dio paket-aranžmana primjenjuje se stavak 1. točka a) ovoga članka, isključujući pravo na nadoknadu tamo gdje takvo pravo proizlazi iz posebnog propisa kojim se uređuju prava i obveze iz paket-aranžmana.

(3) Kada, u slučaju kada se mjesto, grad i regija služe s nekoliko aerodroma, prijevoznik nudi putniku let na zamjenski aerodrom umjesto na onaj za koji je let rezerviran, tada prijevoznik snosi troškove transfera putnika iz zamjenskog aerodroma ili do aerodroma za koji je izvršena rezervacija ili do drugoga obližnjeg odredišta u dogovoru s putnikom.

Pravo na skrb

Članak 9.c

- (1) Pozivanjem na ovaj članak putnici ostvaruju pravo na:
- a) besplatne obroke i osvježavajuće napitke u razumnom odnosu s vremenom čekanja,
 - b) smještaj u hotelu u slučajevima:
 - kada je potrebno ostati jednu ili više noći,
 - kada je potreban ostanak duži od onoga koji je putnik planirao,
 - c) prijevoz između aerodroma do mjesta smještaja (hotel i drugo).
- (2) Osim prava iz stavka 1. ovoga članka, putnici imaju pravo na dva besplatna telefonska poziva, telefaks poruke ili elektroničke poruke.
- (3) Stvarni prijevoznik posebice vodi računa o potrebama osoba sa smanjenom pokretljivošću i svim osobama u njihovoj pratnji, kao i o potrebama djece bez pratnje.

Premještaj u viši ili niži razred

Članak 9.d

- (1) Ukoliko prijevoznik premjesti putnika u razred viši od onoga za koji je karta plaćena, ne može zahtijevati nikakvu nadoknadu razlike u cijeni.
- (2) Ukoliko prijevoznik premjesti putnika u razred niži od onoga za koji je karta plaćena, dužan mu je u roku od 7 dana, na načine utvrđene u članku 9.a stavku 4. ovoga Zakona, nadoknaditi:
- a) 30% cijene karte za sve letove 1 500 km ili kraće, ili
 - b) 50% cijene karte za sve letove unutar teritorija država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona duže od 1 500 km, i za sve ostale letove između 1 500 km i 3 500 km, ili
 - c) 75% cijene karte za sve letove koji ne spadaju pod točke a) i b) ovoga članka.

Osobe sa smanjenom pokretljivošću ili posebnim potrebama

Članak 9.e

- (1) Prijevoznik će dati prioritet prijevozu osoba sa smanjenom pokretljivošću i svim osobama ili certificiranim psima u njihovoj pratnji, kao i djeci bez pratnje.
- (2) U slučajevima uskraćivanja ukrcanja, otkazivanja ili kašnjenja leta bilo koje dužine, osobe sa smanjenom pokretljivošću i sve osobe u njihovoj pratnji, kao i djeca bez pratnje, imaju pravo na skrb u skladu sa člankom 9.c ovoga Zakona u najkraćem mogućem roku.
- (3) Prava osoba sa smanjenom pokretljivošću ili posebnim potrebama u slučaju uskraćenog ukrcanja i otkazivanja leta te dužeg kašnjenja leta u polasku, detaljnije su uređena u člancima 31.c do 31.s ovoga Zakona.

Dodatna odšteta

Članak 9.f

- (1) Putnici imaju pravo na dodatnu odštetu zajamčenu posebnim propisima. Odšteta isplaćena putniku sukladno članku 9.a ovoga Zakona može se odbiti od iznosa takve odštete.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka o dodatnoj odšteti ne primjenjuju se na putnike koji su dobrovoljno odustali od svoje rezervacije sukladno članku 8. stavku 1. ovoga Zakona.

Pravo regresa

Članak 9.g

(1) U slučajevima gdje stvarni prijevoznik plaća odštetu ili izvršava druge obveze koje proizlaze iz ovoga Zakona, stvarni prijevoznik ima pravo zatražiti odštetu od bilo koje osobe, uključujući treću stranu u skladu s primjenjivim pravom.

(2) Stvarni prijevoznik ima pravo tražiti odštetu i od organizatora putovanja ili od druge osobe s kojom ima ugovor.

(3) Organizator putovanja ili treća osoba, ako ta treća osoba nije putnik, a s kojom stvarni prijevoznik ima ugovor, da potražuje vraćanje prevoznine ili odštetu od prijevoznika u skladu s posebnim propisima.

Obveza obavještanja putnika o njihovim pravima

Članak 9.h

(1) Stvarni prijevoznik će osigurati da pri prijavljivanju za let, jasno čitljiva obavijest sljedećeg sadržaja bude prikazana putnicima: »Ukoliko Vam je uskraćen ukrcaj ili ako je Vaš let otkazan ili kasni najmanje dva sata, zatražite na pultu za prijavu leta ili na ukrcajnim vratima pisanu izjavu o Vašim pravima, poglavito što se tiče prava na odštetu i pomoć.«

(2) Stvarni prijevoznik koji uskrati ukrcaj ili otkazuje let dužan je svakom putniku uručiti pisanu obavijest koja sadrži pravila za odštetu i pomoć u skladu s ovim Zakonom. Isto tako, svakom putniku kojem let kasni najmanje dva sata, treba osigurati istu takvu obavijest. Kontakt informacije tijela pred kojim putnik može ostvariti svoja prava također treba dati putniku u pisanoj formi.

(3) Uvažavajući slijepu i slabovidne osobe, obveza obavještanja putnika o njihovim pravima provodit će se korištenjem odgovarajućih zamjenskih načina.

Zabrana isključenja odgovornosti

Članak 9.i

(1) Obveze prema putnicima koje proizlaze iz odredaba ovoga pododjeljka ne mogu se ograničiti niti isključiti, posebice ne putem derogirajućih ili restriktivnih odredaba ugovora o prijevozu.

(2) Ukoliko se takva derogirajuća ili restriktivna odredba primijeni u pogledu određenog putnika, ili ukoliko putnik nije ispravno obaviješten o svojim pravima, i zbog toga je prihvatio naknadu koja je niža od predviđene, takav putnik i dalje ima pravo pokrenuti odgovarajući postupak pred nadležnim sudovima ili tijelima radi ostvarenja dodatne naknade.

Nepoštivanje prava zajamčenih putnicima

Članak 9.j

(1) Nadzor nad poštivanjem prava zajamčenih putnicima, ukoliko se radi o letovima čije je mjesto polaska aerodrom na teritoriju Republike Hrvatske, ili im je mjesto polaska aerodrom

države koja nije jedna od država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona pod uvjetom da je mjesto odredišta aerodrom na teritoriju Republike Hrvatske i da let obavlja prijevoznik s važećom operativnom licencijom izdanom od strane jedna od država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona, vrši ministarstvo nadležno za poslove civilnoga zračnog prometa.

(2) Ukoliko smatra da mu je povrijeđeno neko od prava zajamčenih ovim Zakonom, a radi se o nekom od letova iz stavka 1. ovoga članka, svoja prava putnik može ostvariti sukladno članku 87. ovoga Zakona.

(3) O nadležnom tijelu iz stavka 1. ovoga članka obavijestit će se Europska komisija.«

Članak 12.

Članak 15. mijenja se i glasi:

»(1) Prijevoznik odgovara za štetu nastalu zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika za vrijeme prijevoza te za štetu nastalu zbog zakašnjenja u prijevozu zrakoplovom.

(2) Prijevoznik je odgovoran za pretrpljenu štetu u slučaju smrti ili tjelesne ozljede putnika isključivo pod uvjetom da se nesreća koja je uzrokovala smrt ili tjelesnu ozljedu dogodila u zrakoplovu ili tijekom ukrcaja ili iskrcaja.

(3) Prijevoznik odgovara za štetu iz stavka 1. ovoga članka koju uzrokuje osoba koja je po njegovu nalogu ili za njegov račun radila na izvršenju prijevoza.«

Odgovornost naručitelja prijevoza pri prijevozu putnika na temelju ugovora o prijevozu cijelim zrakoplovom

Članak 16.

Pri prijevozu putnika na temelju ugovora o prijevozu cijelim zrakoplovom na određeno vrijeme, za smrt, oštećenje zdravlja ili ozljedu putnika naručitelj prijevoza odgovara solidarno s prijevoznikom.

Članak 13.

U članku 16. riječi: »oštećenje zdravlja« brišu se, a ispred riječi: »ozljedu« dodaje se riječ: »tjelesnu«.

Članak 14.

Članak 17. mijenja se i glasi:

»(1) U slučaju odštetnih zahtjeva za štetu nastalu zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika do iznosa 100 000 posebnih prava vučenja po putniku, prijevoznik se može osloboditi od odgovornosti pod uvjetima iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona, a u slučaju odštetnih zahtjeva za štetu nastalu zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika viših od 100 000 posebnih prava vučenja po putniku prijevoznik može isključiti svoju odgovornost pod uvjetima iz članka 19. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) U iznose iz stavka 1. ovoga članka uključeni su i svi sudski i odvjetnički troškovi nastali u svezi sa sudskim postupkom ili postupkom vođenim glede štete zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika.

(3) Ako se naknada štete dosuđuje u obliku rente, ukupni iznos rente ne može biti veći od iznosa iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Za štetu nastalu zbog zakašnjenja u prijevozu, prijevoznik odgovara do iznosa od 4 150 posebnih prava vučenja po putniku.

(5) Preračunavanje posebnih prava vučenja u kune obavlja se po tečaju važećem na dan isplate naknade štete od strane prijevoznika, a ako je u svezi naknade štete iz stavka 1. i 4. ovoga članka došlo do sudskog spora, na dan donošenja pravomoćne presude.«

Članak 15.

Iza članka 17. dodaje se naslov i članak 17.a koji glase:

»Predujem naknade štete

Članak 17.a

(1) Prijevoznik mora bez odgađanja, a u svakom slučaju najkasnije petnaest dana od dana utvrđivanja identiteta fizičke osobe s pravom na naknadu štete, isplatiti predujem razmjern materijalnoj šteti koju je ta osoba pretrpjela i koji joj omogućuje da zadovolji neposredne materijalne potrebe.

(2) Ne dovodeći u pitanje stavak 1. ovoga članka, predujem u slučaju smrti ne smije biti manji od 16 000 posebnih prava vučenja po putniku.

(3) Predujem ne predstavlja priznanje odgovornosti te se može uračunati u kasnije iznose isplaćene na temelju odgovornosti prijevoznika iz stavka 1. ovoga članka, no on je nepovratan osim u slučajevima propisanim u članku 19. ovoga Zakona ili u slučaju kada je predujem bio isplaćen osobi koja nije imala pravo na naknadu štete.«

Podnošenje zahtjeva za naknadu štete

Članak 18.

(1) Zahtjev za naknadu štete u slučaju odgode, neizvršenja, prekida putovanja ili zakašnjenja u prijevozu putnik mora podnijeti prijevozniku u obliku reklamacije u roku od 15 dana od dana kada je odgođeno, odnosno neizvršeno putovanje trebalo početi ili od dana kada je putovanje prekinuto, odnosno završeno.

(2) Ako zahtjev za naknadu štete putnik ne podnese u roku iz stavka 1. ovoga članka, nema pravo nakon proteka toga roka podnijeti takav zahtjev.

(3) Odredba stavka 2. ovoga članka neće se primijeniti ako se dokaže da je šteta uzrokovana namjerno ili krajnjom nepažnjom.

Članak 16.

U članku 18. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Zahtjev za naknadu štete u slučaju zakašnjenja u prijevozu putnik mora podnijeti prijevozniku u obliku reklamacije u roku od 15 dana od dana kada je let završen.«

Članak 17.

Naslov iznad članka 19. mijenja se i glasi: »Oslobođenje od odgovornosti«.

Članak 19. mijenja se i glasi:

»(1) U slučaju odštetnih zahtjeva za štete iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona čiji iznos ne prelazi 100 000 posebnih prava vučenja, prijevoznik se može u cijelosti ili djelomično osloboditi odgovornosti ako dokaže da je šteta uzrokovana ili se može pripisati nepažnji ili

drugoj štetnoj radnji ili propustu osobe koja traži naknadu u mjeri u kojoj su ta nepažnja ili štetna radnja ili propust uzrokovali štetu ili joj pridonijeli.

(2) U slučaju odštetnih zahtjeva za štete iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona, čiji iznos prelazi 100 000 posebnih prava vučenja, prijevoznik se može u cijelosti ili djelomično osloboditi odgovornosti do mjere u kojoj ona prekoračuje 100 000 posebnih prava vučenja, ako dokaže da šteta nije nastala radi nepažnje ili propusta prijevoznika ili osoba koje su radile po njegovom nalogu i uputi ili da je šteta nastala isključivo radi nepažnje ili štetnog ponašanja ili propusta treće osobe.

(3) Za štetu iz članka 17. stavka 4. ovoga Zakona, prijevoznik se može osloboditi odgovornosti ako dokaže da je on ili osoba koja je radila po njegovom nalogu ili uputi poduzeo sve mjere koje su se mogle razumno očekivati da se izbjegne šteta ili ako nije bilo moguće poduzeti takve mjere.

(4) Ako je zahtjev za naknadu štete predviđene u članku 15. ovoga Zakona, prema općim propisima o odgovornosti za uzrokovanu štetu, postavljen prema osobi koja je po nalogu ili za račun prijevoznika radila na izvršenju prijevoza, na odgovornost te osobe primjenjuju se odredbe o ograničenoj odgovornosti koja je kod prijevoza putnika utvrđena za prijevoznika, ako ta osoba dokaže da je radila u okviru svojih obveza.«

Ukupni iznos naknade štete

Članak 20.

(1) Ukupni iznos naknade štete koji se po jednom putniku može zahtijevati od prijevoznika i osobe koja je po nalogu ili za račun prijevoznika radila na izvršenju prijevoza ne može prijeći granicu odgovornosti propisanu ovim Zakonom, osim ako je šteta uzrokovana namjerno ili krajnjom nepažnjom.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka odnosi se na sve zahtjeve za naknadu štete koji nastanu iz istog događaja.

Solidarna odgovornost ugovornog i stvarnog prijevoznika

Članak 21.

(1) Ugovorni i stvarni prijevoznik odgovaraju nositelju prava solidarno.

(2) Ukupni iznos naknade štete koji se po jednom putniku može zahtijevati od ugovornog i stvarnog prijevoznika i od osoba koje su po njihovu nalogu ili za njihov račun radile na izvršenju prijevoza ne može prijeći ovim Zakonom propisani iznos najviše naknade štete koja se može tražiti od ugovornog ili stvarnog prijevoznika, osim ako je bilo tko od njih štetu uzrokovao namjerno ili krajnjom nepažnjom.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka:

1) stvarni prijevoznik ne može zbog radnji ili propusta ugovornog prijevoznika ili osobe koja je po nalogu ili za račun ugovornog prijevoznika radila na izvršenju prijevoza biti podvrgnut neograničenoj odgovornosti,

2) svaki sporazum kojim ugovorni prijevoznik preuzima veće obveze ili se odriče prava propisanih ovim Zakonom ne obvezuje stvarnog prijevoznika ako on na taj sporazum nije pristao u pisanom obliku.

*Uređenje odnosa između ugovornog i stvarnog
prijevoznika*

Članak 22.

(1) Odnos između ugovornog i stvarnog prijevoznika uređuje se njihovim međusobnim ugovorom.

(2) Ako ugovorom nije drugačije utvrđeno, na odnose između ugovornog i stvarnog prijevoznika primjenjuju se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na prijevoz.

Članak 18.

Iza članka 22. dodaje se naslov i članak 22.a koji glase:

»Odgovornost prijevoznika prema putnicima i njihovoj prtljazi

Članak 22.a

(1) Odgovornost prijevoznika u pogledu naknade štete zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika za vrijeme prijevoza, za štetu nastalu na prtljazi te za štetu nastalu zbog zakašnjenja u prijevozu zrakoplovom, koja nije regulirana odredbama ovoga Zakona, uređuju sve odredbe Montrealske konvencije koje se odnose na takvu odgovornost.

(2) Obveza osiguranja propisana posebnim propisom, u onoj mjeri u kojoj se ona odnosi na odgovornost za putnike, podrazumijeva obvezu prijevoznika da se osigura do primjerene visine koja svim osobama s pravom na naknadu štete osigurava isplatu cjelokupnog iznosa naknade štete na koji imaju pravo u skladu s ovim Zakonom.«

Odgovornost prijevoznika za štetu nastalu zbog gubitka, uništenja ili oštećenja ručne prtljage

Članak 24.

(1) Prijevoznik odgovara za štetu nastalu zbog gubitka, uništenja ili oštećenja ručne prtljage ako putnik dokaže da je šteta uzrokovana krivnjom prijevoznika ili osobe koja je po nalogu ili za račun prijevoznika radila na izvršenju prijevoza.

(2) Ako je do oštećenja ili gubitka ručne prtljage došlo zbog nesreće zrakoplova, prijevoznik odgovara za nastalu štetu osim ako dokaže da su on ili osobe koje su po njegovu nalogu ili za njegov račun radile na izvršenju prijevoza poduzeli sve potrebne mjere da se šteta izbjegne ili ako dokaže da nije bilo moguće poduzeti te mjere.

Članak 20.

U članku 24. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Prijevoznik odgovara za štetu nastalu zbog gubitka, uništenja ili oštećenja ručne prtljage ako je šteta uzrokovana njegovom krivnjom ili krivnjom osobe koja je radila po njegovom nalogu ili uputi.«

Prijevoz dragocjenosti ili drugih stvari velike vrijednosti

Članak 26.

(1) Putnik može predati prijevozniku na prijevoz dragocjenosti ili druge stvari velike vrijednosti i označiti veći iznos od iznosa iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona. Ako prijevoznik primi na čuvanje dragocjenost ili drugu stvar velike vrijednosti za koju je putnik označio vrijednost u većem iznosu od iznosa iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona, dužan je o tome izdati potvrdu u pisanom obliku.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka prijevoznik odgovara do označenog iznosa za svaku štetu nastalu zbog gubitka ili oštećenja te zbog zakašnjenja s predajom te stvari osim ako dokaže da je označena vrijednost viša od stvarno nastale štete.

(3) Ako je stvar iz stavka 1. ovoga članka izgubljena, pretpostavlja se da šteta odgovara označenom iznosu.

(4) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka prijevoznik ima pravo naplatiti putniku posebnu naknadu.

Visina naknade štete i pozivanje na granicu odgovornosti

Članak 27.

(1) Prijevoznik odgovara za štetu nastalu zbog gubitka, uništenja ili oštećenja prtljage te zbog zakašnjenja u uručanju predane prtljage putniku najviše do iznosa od 1000 posebnih prava vučenja po putniku.

(2) Prijevoznik se nema pravo pozivati na granicu odgovornosti iz stavka 1. ovoga članka ako se dokaže da je šteta nastala iz radnji ili propusta prijevoznika ili osobe koja je po njegovu nalogu ili za njegov račun radila na izvršenju prijevoza, a radnje ili propusti su učinjeni namjerno ili krajnjom nepažnjom.

(3) Preračunavanje posebnih prava vučenja u kune obavlja se po tečaju važećem na dan isplate naknade štete od strane prijevoznika, a ako je u svezi s naknadom štete iz stavka 1. ovoga članka došlo do sudskog spora na dan donošenja pravomoćne presude.

Rokovi za podnošenje prigovora

Članak 28.

(1) Prijevoznik ne odgovara za štetu nastalu zbog gubitka, uništenja ili oštećenja prtljage i predanih dragocjenosti i drugih stvari velike vrijednosti, ako putnik ne stavi prijevozniku pisani prigovor odmah nakon otkrivanja štete, a najkasnije u roku od 7 dana od dana njihova preuzimanja.

(2) Ako je do štete došlo zbog zakašnjenja u prijevozu prtljage, putnik mora staviti prigovor najkasnije u roku od 21 dan od dana dolaska putnika u mjesto odredišta.

(3) Ako je šteta nastala zbog uzroka uslijed kojih je putnik bio spriječen podnijeti prigovor u roku iz stavka 1. i 2. ovoga članka, prigovor se mora staviti čim to bude moguće, a najkasnije u roku od 7 dana od dana kada su prestali uzroci zbog kojih je putnik bio spriječen podnijeti prigovor na vrijeme.

Prijevoznikova nemogućnost pozivanja na rokove za podnošenje prigovora

Članak 29.

Prijevoznik nema pravo pozivati se na odredbe članka 28. ovoga Zakona ako je šteta nastala iz njegove radnje ili propusta ili iz radnje ili propusta osobe koja je po njegovu nalogu ili za njegov račun radila na izvršenju prijevoza, a ta radnja ili propust su učinjeni namjerno ili krajnjom nepažnjom.

Pravo pridržaja prijevoznika

Članak 30.

Radi osiguranja svojih tražbina u svezi s prijevozom prijevoznik ima pravo pridržaja na predanoj prtljazi i na primljenim dragocjenostima ili drugim stvarima velike vrijednosti.

Članak 21.

Naslov iznad članka 31. mijenja se i glasi: »Odgovornost prijevoznika za štetu nastalu zbog gubitka, uništenja ili oštećenja predane prtljage«.

Članak 31. mijenja se i glasi:

»(1) Prijevoznik je odgovoran za štetu nastalu u slučaju gubitka, uništenja ili oštećenja predane prtljage isključivo pod uvjetom da se događaj koji je uzrokovao gubitak, uništenje, ili oštećenje dogodio u zrakoplovu ili tijekom bilo kojeg razdoblja u kojem je predana prtljaga bila pod nadzorom prijevoznika.

(2) Prijevoznik nije odgovoran za štetu iz stavka 1. ovoga članka ako je šteta posljedica svojstvenog nedostatka prtljage, kvalitete ili greške na samoj prtljazi.«

Članak 22.

Iza članka 31. dodaju se naslovi i članci 31.a i 31.b te pododjeljak 6., naslovi i članci 31.c do 31.s koji glase:

»Obavijest putnicima o odgovornosti prijevoznika

Članak 31.a

(1) Prijevoznik mora prilikom prodaje usluga zračnog prijevoza osigurati da su sažeci glavnih odredaba koje uređuju odgovornost prema putnicima i njihovoj prtljazi, uključujući rokove za podnošenje tužbe za naknadu štete i mogućnost davanja posebne izjave o prtljazi, dostupni putnicima na svim prodajnim mjestima, uključujući telefonsku prodaju ili internetsku prodaju.

(2) Kako bi udovoljio zahtjevu za pružanje informacija iz stavka 1. ovoga članka, prijevoznik će koristiti obavijest iz članka 31. b ovoga Zakona.

(3) Takav sažetak ili obavijest ne može poslužiti kao osnova za zahtjev za naknadu štete niti se može koristiti za tumačenje odredaba ovoga Zakona ili Montrealske konvencije.

(4) Pored zahtjeva za pružanje informacija iz stavka 1. ovoga članka, prijevoznik će u pogledu usluge prijevoza koja se obavlja ili prodaje svakom putniku izdati pisanu obavijest o:

- granici odgovornosti prijevoznika koja vrijedi za dotični let, u slučaju smrti ili tjelesne ozljede, ukoliko takva granica postoji,
- granici odgovornosti prijevoznika koja vrijedi za dotični let, u slučaju uništenja, gubitka ili oštećenja prtljage kao i upozorenje na to da putnik mora prilikom registracije prtljage upozoriti prijevoznika na svu prtljagu čija vrijednost premašuje taj iznos, ili mora prtljagu u cijelosti osigurati,
- granici odgovornosti prijevoznika koja vrijedi za dotični let u slučaju štete uslijed kašnjenja.

(5) Kada prijevoz u cijelosti obavlja prijevoznik neke od država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona, granice koje su navedene u skladu sa zahtjevima za pružanje informacija iz stavka 1. i 2. ovoga članka su granice utvrđene ovim Zakonom, osim u slučaju kada prijevoznik dobrovoljno odredi više granice.

(6) Na sav prijevoz koji obavljaju prijevoznici koji nisu prijevoznici neke od država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona, primjenjuju se stavci 1. i 2. ovoga članka samo u pogledu prijevoza u, iz ili unutar tih država.

Sažetak pravila o odgovornosti prijevoznika prema putnicima i njihovoj prtljazi

Članak 31.b

Prijevoznik je na temelju članka 31.a ovoga Zakona dužan izdati putnicima obavijest sljedećeg sadržaja:

»Naknada štete u slučaju smrti ili ozljede

Nema financijskih ograničenja odgovornosti za slučaj smrti ili tjelesne ozljede putnika. Za štete do iznosa od 100 000 posebnih prava vučenja prijevoznik ne može osporavati zahtjeve za naknadu u slučaju smrti ili tjelesne ozljede putnika. U slučaju iznosa većih od 100 000 posebnih prava vučenja, prijevoznik može osporavati zahtjev dokazujući da nije postupao s nepažnjom ili da nije na neki drugi način kriv.

7. Odgovornost prijevoznika

Opseg odgovornosti prijevoznika

Članak 61.

(1) Prijevoznik odgovara za štetu nastalu zbog gubitka i oštećenja stvari koju primi na prijevoz te za štetu nastalu zbog zakašnjenja u prijevozu i predaji stvari primatelju.

(2) Prijevoznik odgovara za štetu iz stavka 1. ovoga članka koju uzrokuje osoba koja je po njegovu nalogu ili za njegov račun radila na izvršenju prijevoza.

(3) Za gubitak i oštećenje stvari te za štetu zbog zakašnjenja, koji su nastali za prijevoza zrakoplovom prijevoznik odgovara prema odredbama ovoga Zakona.

(4) Prijevoznik neće odgovarati ako dokaže da su on ili osoba koja je po njegovu nalogu ili za njegov račun radila na izvršenju prijevoza poduzeli sve potrebne mjere da se šteta izbjegne ili ako dokažu da nije bilo moguće poduzeti te mjere.

(5) Kao vrijeme prijevoza stvari zrakoplovom smatra se vrijeme od preuzimanja stvari na aerodromu odlaska radi otpreme do predaje stvari osobi koja je ovlaštena da njome raspolaze na aerodromu odredišta ili na kojem drugom mjestu na koje sleti zrakoplov (članak 81. stavak 2. točka 2., 3. i 4.).

(6) Za štetu nastalu prije početka ili nakon završetka prijevoza zrakoplovom prijevoznik odgovara prema odgovarajućim propisima.

(7) Ako ugovor o prijevozu u zračnom prometu obuhvaća i prijevoz prije početka ili nakon završetka prijevoza zrakoplovom, pretpostavlja se da je šteta nastala tijekom prijevoza zrakoplovom.

Pretpostavka da je stvar izgubljena

Članak 62.

(1) Pretpostavlja se da je stvar izgubljena u prijevozu ako je prijevoznik nije predao primatelju u roku od 7 dana od dana kad ju je prema ugovoru dužan predati ili ako prijevoznik, prije protoka navedenog roka, izjavi da je stvar izgubljena.

(2) Ako ugovorom nije predviđen rok predaje, rok iz stavka 1. ovoga članka računa se od dana kad je predaja trebala biti obavljena prema odredbi članka 47. stavka 1. ovoga Zakona.

Odgovornost prijevoznika za gubitak i oštećenje stvari

Članak 63.

(1) Prijevoznik odgovara za vrijednost izgubljene stvari ili njezina dijela ili za smanjenje vrijednosti oštećene stvari.

(2) Ako su stvari iz stavka 1. ovoga članka predane primatelju sa zakašnjenjem, prijevoznik odgovara i za štetu uzrokovanu zakašnjenjem.

(3) Uz iznos iz stavka 1. i 2. ovoga članka prijevoznik je dužan pošiljatelju nadoknaditi plaćenu prevozninu i druge troškove nastale u prijevozu stvari - u potpunosti u slučaju gubitka stvari, a u razmjernom iznosu - u slučaju oštećenja stvari, a najviše do iznosa iz članka 64. stavka 1. ovoga Zakona.

(4) U slučaju gubitka ili oštećenja stvari vrijednost se stvari određuje prema određenoj, odnosno tržišnoj cijeni stvari iste vrste, količine i svojstava u mjestu i u vrijeme predaje primatelju.

Iznos naknade štete

Članak 64.

(1) Iznos naknade štete za koju prijevoznik odgovara zbog gubitka ili oštećenja stvari ne može biti veći od 17 posebnih prava vučenja po kilogramu težine stvari.

(2) Iznos naknade štete zbog zakašnjenja s predajom stvari ne može biti veći od dvostrukog iznosa prevoznine.

(3) Preračunavanje posebnih prava vučenja u kune obavlja se po tečaju važećem na dan isplate naknade štete od strane prijevoznika, a ako je u svezi s naknadom štete iz stavka 1. ovoga članka došlo do sudskog spora, na dan donošenja pravomoćne presude.

Odgovornost prijevoznika kod prijevoza poštanskih pošiljaka

Članak 65.

Kod prijevoza poštanskih pošiljaka zrakoplovom odgovornost se prijevoznika, u slučaju gubitka, uništenja ili oštećenja pošiljke te u slučaju zakašnjenja s predajom pošiljke, određuje na temelju posebnih propisa o prijevozu poštanskih pošiljaka u domaćem i međunarodnom prijevozu.

Pozivanje na granicu odgovornosti

Članak 66.

(1) Prijevoznik se nema pravo pozivati na granicu odgovornosti određenu člankom 64. ovoga Zakona ako se dokaže da je šteta nastala iz radnje ili propusta prijevoznika ili osobe koja je po njegovu nalogu ili za njegov račun radila na izvršenju prijevoza, i da su radnje ili propusti učinjeni namjerno ili krajnjom nepažnjom.

(2) Prijevoznik se ima pravo pozivati na granicu odgovornosti ako je štetu namjerno ili krajnjom nepažnjom uzrokovala i osoba koja je po njegovu nalogu ili za njegov račun radila na izvršenju prijevoza, ako dokaže da je ta osoba radila izvan okvira svojih obveza.

(3) Prijevoznik koji se nema pravo pozivati na granice odgovornosti iz članka 64. ovoga Zakona odgovara, osim za štete iz članka 63. ovoga Zakona, za svaku drugu štetu uzrokovanu gubitkom, oštećenjem ili zakašnjenjem s predajom stvari.

Označavanje vrijednosti stvari u višem iznosu od iznosa naknade štete

Članak 67.

(1) U ugovoru o prijevozu pošiljatelj ima pravo označiti vrijednost stvari u višem iznosu od iznosa iz članka 64. stavka 1. ovoga Zakona, i u tom slučaju prijevoznik odgovara do označenog iznosa za svaku štetu nastalu zbog gubitka ili oštećenja te zbog zakašnjenja s predajom stvari.

(2) Ako je vrijednost stvari označena na način iz stavka 1. ovoga članka, prijevoznik ima pravo na povišenje prevoznine.

(3) Pretpostavlja se da vrijednost stvari odgovara iznosu označenom prema stavku 1. ovoga članka, ako prijevoznik ne dokaže suprotno.

Potpuno ili djelomično oslobođenje prijevoznika od odgovornosti u određenim slučajevima

Članak 68.

Iznimno od odredbe članka 2. stavka 2. ovoga Zakona, ugovorom o prijevozu stvari mogu se predvidjeti odredbe kojima se prijevoznik potpuno ili djelomično oslobađa odgovornosti, ili kojima se predviđa ograničenje odgovornosti povoljnije za prijevoznika od ograničenja predviđenog ovim Zakonom, samo za slučaj gubitka ili oštećenja koja nastanu zbog naravi ili nedostatka stvari koja se prevozi, ili koja nastanu zbog nepravilnog pakiranja stvari koja se prevozi.

Odgovarajuća primjena odredbi

Članak 69.

Na prijevoz stvari na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o prijevozu putnika iz članka 19. stavka 3. i 4. te članka 20. do 22. ovoga Zakona.

Objekti osiguranja

Članak 118.

(1) Ugovorom o osiguranju u zračnom prometu prema odredbama ovoga Zakona može se osigurati:

- 1) zrakoplov i njegova oprema te stvari koje se zrakoplovom prevoze ili se na njemu nalaze,
- 2) prevoznina, troškovi osiguranja, očekivana dobit, založna i ostala prava i koristi koje postoje ili se opravdano mogu očekivati u svezi sa zračnim prometom a mogu se procijeniti u novcu,
- 3) odgovornost za štetu nanесenu trećim osobama u svezi s iskorištavanjem zrakoplova i drugih stvari navedenih u točki 1. ovoga stavka.

(2) Pod izrazom: "treće osobe" prema ovom članku razumijevaju se osobe koje nisu subjekti ugovora o osiguranju.

(3) Ako nije ugovoreno drugačije, smatra se da osiguranje zrakoplova obuhvaća i njegovu opremu.

Primjena odredbi ovoga Zakona na reosiguranje

Članak 119.

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na osiguranje primjenjuju se i na reosiguranje objekata osiguranja iz članka 118. ovoga Zakona ako je sklopljeno po policama ili uvjetima uobičajenim za osiguranje u zračnom prometu.

Kada počinje osiguranje zrakoplova na određeno putovanje

Članak 120.

(1) Osiguranje zrakoplova na određeno putovanje počinje od trenutka kada se zrakoplov stavi u pokret radi izvršenja osiguranog putovanja u mjestu polaska navedenom u ugovoru o osiguranju, i traje dok zrakoplov ne završi s kretanjem neposredno nakon slijetanja u mjesto odredišta navedenom u ugovoru o osiguranju.

(2) Stavljanje u pokret radi izvršenja osiguranog leta te završetak kretanja neposredno nakon slijetanja iz stavka 1. ovoga članka određuje se u skladu s odredbama članka 108. stavka 4. i 5. ovoga Zakona.

Izuzimanje određenih šteta iz osiguranja zrakoplova

Članak 121.

(1) Iz osiguranja zrakoplova izuzete su štete nastale posredno ili neposredno zbog mana ili nesposobnosti zrakoplova za sigurnu zračnu plovidbu ako je osiguranik za njih znao ili mogao znati.

(2) Odredba se stavka 1. ovoga članka ne odnosi na štete nastale zbog mana ili nesposobnosti zrakoplova za sigurnu zračnu plovidbu o kojima je osiguratelj bio obaviješten ili za koje je saznao na drugi način pri sklapanju ugovora o osiguranju.

(3) Pod nesposobnošću zrakoplova za sigurnu zračnu plovidbu, prema ovom članku, razumijeva se kako nesposobnost zbog tehničkih nedostataka ili nedovoljne opremljenosti zrakoplova, tako i zbog neodgovarajuće posade ili nepropisnog opterećenja zrakoplova.

Izuzimanje određenih šteta iz osiguranja zrakoplova na određeno vrijeme

Članak 122.

Kod osiguranja zrakoplova na određeno vrijeme iz osiguranja su, pored štete iz članka 121. ovoga Zakona, izuzete i štete nastale posredno ili neposredno zbog rizika ostvarenih izvan područja zračnog prometa predviđenog u ugovoru o osiguranju, osim ako je do prekoračenja granica područja zračnog prometa došlo zbog više sile, pogreške u upravljanju zrakoplovom ili spašavanja imovine i života ili davanja zdravstvene pomoći, te kada su u pitanju manja prekoračenja koja nisu znatnije utjecala na nastanak ili veličinu štete.

Produženje osiguranja kod osiguranja zrakoplova na određeno vrijeme

Članak 123.

(1) Kod osiguranja zrakoplova na određeno vrijeme osiguranje se produžuje za trajanja neodgodivih popravaka oštećenja pokrivenih osiguranjem koji su započeti tijekom trajanja osiguranja i izvode se bez neopravdanog zadržavanja, a najdulje 15 dana nakon proteka ugovorenog roka osiguranja, ako se za to vrijeme zrakoplov ne može koristiti za sigurni zračni promet.

(2) Osiguranik je dužan pravodobno izvijestiti osiguratelja o slučaju iz stavka 1. ovoga članka.

Nadoknada štete u visini stvarnih troškova

Članak 124.

(1) Kada se oštećeni zrakoplov popravi ili se izgubljeni ili uništeni dijelovi opreme zrakoplova zamijene iz osiguranja se nadoknađuje samo šteta u visini stvarnih troškova nužnih za popravak zrakoplova i zamjenu dijelova, ali ne i šteta nastala zbog gubitka vrijednosti zrakoplova do kojeg je došlo i unatoč popravku i zamjeni dijelova.

(2) šteta iz stavka 1. ovoga članka nadoknadit će se ne uzimajući u obzir je li popravkom zrakoplova i zamjenom dijelova došlo do povećanja vrijednosti zrakoplova.

Nestanak zrakoplova

Članak 125.

Kod ugovora o osiguranju pretpostavlja se da je zrakoplov nestao onoga dana kada je prekinuta svaka veza između zrakoplova i nadležne kontrole zračnog prometa, odnosno onog dana na koji se odnose posljednje pouzdane vijesti o zrakoplovu.

O MJERODAVNOM PRAVU

Primjena odredbi ovoga Zakona na odnose koji nastaju u međunarodnom zračnom prometu

Članak 176.

Odredbe ovoga Zakona o ugovorima o prijevozu putnika, prtljage, stvari, poštanskih pošiljaka te obavljanju komercijalnih djelatnosti koje nisu prijevoz osoba ili stvari primjenjuju se i na odnose koji nastaju u međunarodnom zračnom prometu ako međunarodnim ugovorom nije utvrđeno drugačije.

Kada se ne primjenjuju, odnosno primjenjuju odredbe ovoga Zakona o ugovorima

Članak 177.

(1) Odredbe ovoga Zakona o ugovorima iz članka 176. ovoga Zakona ne primjenjuju se ako su stranke ugovorile primjenu određenoga drugog prava.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka odredbe ovoga Zakona o ugovorima o iskorištavanju zrakoplova obvezno se primjenjuju:

1) kada su obje ugovorne strane - naručitelj prijevoza i prijevoznik - fizičke ili pravne osobe s prebivalištem, odnosno sjedištem, u Republici Hrvatskoj, a aerodrom se polaska ili odredišta nalazi u Republici Hrvatskoj,

2) ako bi se primjenom drugoga prava povrijedile prisilne odredbe ovoga Zakona, koje se sporazumom stranaka ne mogu isključiti i mijenjati, a aerodrom se polaska ili odredišta nalazi u Republici Hrvatskoj,

3) kad bi putnik primjenom drugog prava bio stavljen u nepovoljniji položaj nego primjenom odredaba ovoga Zakona.

(3) Ugovor sklopljen protivno odredbama stavka 2. ovoga članka bez pravnog je učinka.

Pravo najbliže veze

Članak 178.

(1) Ako se pravo čiju su primjenu ugovorne strane ugovorile ne može primijeniti na cijeli ugovor ili na neki od odnosa koji proistječu iz ugovora, ili ako strane nisu izričito odredile pravo koje će se primjenjivati, a njihova se namjera o primjeni određenog prava ne može nedvojbeno utvrditi niti iz okolnosti slučaja, na ugovor se ili na ugovorni odnos primjenjuje pravo koje je s njim u najbližoj vezi.

(2) Ako iz bitnih okolnosti ne proizlazi ništa drugo, na glavna prava i glavne obveze primjenjuje se, kao najbliže, pravo države u kojoj je u vrijeme sklapanja ugovora prijevoznik imao prebivalište, odnosno sjedište.

(3) Na sporedna prava i sporedne obveze, kao što su način primanja i predaja stvari ili način plaćanja prevoznine i slično, primjenjuje se pravo mjesta gdje su te radnje izvršene, odnosno gdje su trebale biti izvršene.